

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

બાઈજ નાથ સાહ

વિરુદ્ધ

બિહાર રાજ્ય

(ફોજદારી અપીલ નંબર ૧૪૭૫/૨૦૦૩)

૨૯/૦૪/૨૦૧૦

[હરજિત સિંહ બેદી અને સી. કે. પ્રસાદ, ન્યાયામૂર્તિઓ]

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦:

કલમ ૩૬૩-અપહરણ-અપીલકર્તા સહિત ચાર વ્યક્તિઓ પર કાર્યવાહી-દોષિત ઠેરવવો-અપીલકર્તાની અરજી કે તેની સામે કોઈ પુરાવા

નથી-ઠેરવ્યું -પીડિતાની સાક્ષી તરીકે તપાસ કરવામાં આવી ન હોવાથી, કલમ ૧૬૪ની ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતા હેઠળ તેણીના નિવેદનનો ઉપયોગ અપીલકર્તા સામે કરી શકાતો નથી-અન્યથા, તેણીના નિવેદનમાં અપીલકર્તાનો કોઈ પણ રીતે સમાવેશ થતો નથી-તેની સામે આરોપ એ છે કે પીડિતાનું અન્ય આરોપી દ્વારા અપહરણ કરવામાં આવ્યા પછી તેણીને તેમના ઘરે લાવવામાં આવી હતી, જ્યાં અપીલકર્તા પણ હાજર હતો-બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જ્યારે તેણીને અપીલકર્તાના ઘરે લાવવામાં આવી હતી, ત્યારે અપહરણ થઈ ચૂક્યું હતું-તેથી અપીલકર્તાને કલમ ૩૬૩ અથવા કલમ ૩૬૬-એ ડી હોર્સ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનામાં સામેલ કરી શકાતો નથી. અપહરણ પહેલાની ઘટનાઓમાં તેની સંડોવણી દર્શાવવા માટેના અન્ય પુરાવા-તદનુસાર, અપીલકર્તાને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવે છે-ઈંડ પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩-કલમ ૧૬૪.

ઈંડ પ્રક્રિયા સંહિતા, ૧૯૭૩:

ઠેરવ્યું - કલમ ૧૬૪ હેઠળ નોંધાયેલ નિવેદન તે મૂળ પુરાવો નથી અને તેનો ઉપયોગ માત્ર સાક્ષીને સમર્થન આપવા અથવા અદાલતમાં આપેલા નિવેદનનો વિરોધ કરવા માટે થઈ શકે છે-બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, તેનો ઉપયોગ ફક્ત અગાઉના નિવેદન તરીકે થઈ શકે છે અને તેનાથી વધુ કંઈ નહીં-પુરાવા-ઈંડ સંહિતા, ૧૯૭૦-કલમ ૩૬૩.

રામ કિશન સિંહ વિરુદ્ધ હરમીત કૌર અને અન્ય (૧૯૭૨) ૩ એસસીસી
૨૮૦-પર આધાર રાખ્યો હતો.

કેસ કાયદો સંદર્ભ:

(૧૯૭૨) ૩ એસ.સી.સી. ૨૮૦. પેરા ૪ પર આધાર રાખ્યો હતો.

ક્રિમિનલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન: ફોજદારી અપીલ નંબર
૧૪૭૫/૨૦૦૩.

ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૩૪૯/૧૯૯૧ માં પટણા ખાતેની હાઈકોર્ટના
૨૫/૦૪/૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા વતી ગૌરવ અગ્રવાલ, પ્રશાંત કુમાર.

સામાવાળા માટે તન્મયા મહેતા.

અદાલતનો નીચેનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

ઓર્ડર

પાર્વતી દેવી, પ્રભુનાથ સાહ, બૈજનાથ સાહ, અહીંના અપીલકર્તા અને એક સૂરજદેવ મિસિરમાં ચાર વ્યક્તિઓને અર્જુન પ્રસાદની સગીર પુત્રી સુમન કુમારીનું તેના ઘરમાંથી ૨૪/૦૬/૧૯૮૪ પર અપહરણ કરવા બદલ ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૬૬-A હેઠળ ગુના માટે દ્રાયલ ચલાવવા માટે લાવવામાં આવ્યા હતા.ચોથા આરોપી એટલે કે સૂરજદેવ મિસિરનું સુનાવણી દરમિયાન મૃત્યુ થયું હતું.દ્રાયલ કોર્ટે તેના ૦૫/૦૯/૧૯૯૧ ના ચુકાદા દ્વારા આરોપીઓને ઉપરોક્ત ગુના માટે દોષિત ઠેરવ્યા હતા અને તેમને પાંચ વર્ષની સખત કેદની સજા ફટકારી હતી.ત્યારબાદ પટના હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરવામાં આવી હતી અને વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે કલમ ૩૬૬-એ હેઠળની સજાને બદલીને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૬૩ કરી હતી, પાર્વતી દેવીને પહેલેથી જ પસાર થયેલી સજાના આધારે મુક્ત કરી હતી અને અપીલકર્તા બૈજનાથ સાહ અને પ્રભુનાથ સાહની સજાને ઘટાડીને એક વર્ષની સખત કેદ કરી હતી.

ત્યારબાદ અપીલકર્તા અને તેમના ભાઈ પ્રભુનાથ સાહ દ્વારા આ અદાલતમાં સ્પેશીયલ લીવ પીટીશન દાખલ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ પ્રભુનાથ સાહે કસ્ટડીમાં આત્મસમર્પણ ન કર્યું હોવાથી તેમની સ્પેશીયલ રજા

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી હતી.અમને કહેવામાં આવ્યું છે કે તેણે અત્યાર સુધી સજા ભોગવી છે.

બૈજનાથ સાહ દ્વારા સ્પેશીયલ લીવ પીટીશન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી આ અપીલ અમારી સમક્ષ છે.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ગૌરવ અગ્રવાલે દલીલ કરી છે કે અપીલકર્તા વિરુદ્ધ અહીં કોઈ પુરાવા નથી.તેમણે ધ્યાન દોર્યું છે કે પ્રથમ માહિતી અહેવાલમાં તેમનું નામ આવ્યું ન હતું અને અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવવા માટે નીચેની અદાલતો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાયેલો એકમાત્ર પુરાવો સુમન કુમારી દ્વારા મેજિસ્ટ્રેટ સમક્ષ ૨૫/૦૭/૧૯૮૪ના રોજ કરવામાં આવેલ ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૧૬૪ હેઠળનું નિવેદન હતું.તેમણે વધુમાં ધ્યાન દોર્યું છે કે આ નિવેદન પુરાવામાં અસ્વીકાર્ય હતું, પરંતુ જો તેને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે તો પણ તેમાં અપીલકર્તાને કોઈપણ રીતે સામેલ અથવા ફસાવવામાં આવ્યો ન હતો.

બિહાર રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી તન્મય મહેતાએ જોકે ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાને ટેકો આપ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે ઉપરોક્ત નિવેદન ઉપરાંત આરોપીની સંડોવણી અંગેના અન્ય પુરાવા પણ રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ છે.

અમે પક્ષકારો માટે વિદ્વાન વકીલશ્રીને સાંભળ્યા છે અને રેકૉર્ડ ધ્યાને લિધેલ છે.અમે નીચેની અદાલતોના ચુકાદાઓ પરથી જોઈએ છીએ કે અપીલકર્તા સામે જે એકમાત્ર સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે તે ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાની કલમ ૧૬૪ હેઠળનું નિવેદન છે.રામ કિશન સિંહ વિરુદ્ધ હરમીત કૌર અને અન્ય ((૧૯૭૨) ૩ એસ. સી. સી. ૨૮૦) કેસમાં આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો છે કે કલમ ૧૬૪ની ફોજદારી કાર્યવાહી સંહિતાનું નિવેદન મૂળ પુરાવા નથી અને તેનો ઉપયોગ માત્ર સાક્ષીને સમર્થન આપવા અથવા અદાલતમાં આપેલા નિવેદનનો વિરોધ કરવા માટે કરી શકાય છે.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, તેનો ઉપયોગ ફક્ત અગાઉના નિવેદન તરીકે જ થઈ શકે છે અને તેનાથી વધુ કંઈ નહીં.આપણે રેકૉર્ડ પરથી જોઈએ છીએ કે સુમન કુમારીને સાક્ષી તરીકે રજૂ કરવામાં આવી ન હતી કારણ કે તેણીના લગ્ન નેપાળમાં થયા હતા અને તેના પતિએ તેને પુરાવા માટે ભારત પરત ફરવાની ના પાડી હતી.આ સંદર્ભમાં કલમ ૧૬૪ હેઠળ તેણીના નિવેદનનો ઉપયોગ અપીલકર્તા સામે કરી શકાતો નથી.અન્યથા પણ, તેણીના નિવેદન પર નજર નાખવામાં આવે તો તેમાં અપીલકર્તાનો કોઈ પણ રીતે સમાવેશ થતો નથી.તેની સામે આરોપ છે કે અન્ય આરોપીઓએ તેનું અપહરણ કર્યા પછી તેને તેમના ઘરે લાવવામાં આવી હતી, જ્યાં અપીલકર્તા પણ હાજર હતો.બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જ્યારે તેણીને અપીલકર્તાના ઘરે લાવવામાં આવી હતી ત્યારે અપહરણ થઈ ચૂક્યું હતું.તેથી અપીલકર્તાને અપહરણ પહેલાની ઘટનાઓમાં તેની સંડોવણી દર્શાવવા માટે

ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૬૩ અથવા કલમ ૩૬૬-એ હેઠળ ગુનામાં સંડોવણી આવી શકે નહીં.

અમે તે મુજબ અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ અને વિવાદિત ચુકાદાને રદ કરીએ છીએ. અપીલકર્તાને નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવે છે.

અપીલકર્તા જામીન પર છે. તેના જામીન બોન્ડ કાઢી નાખવામાં આવશે.

આર. પી.

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.